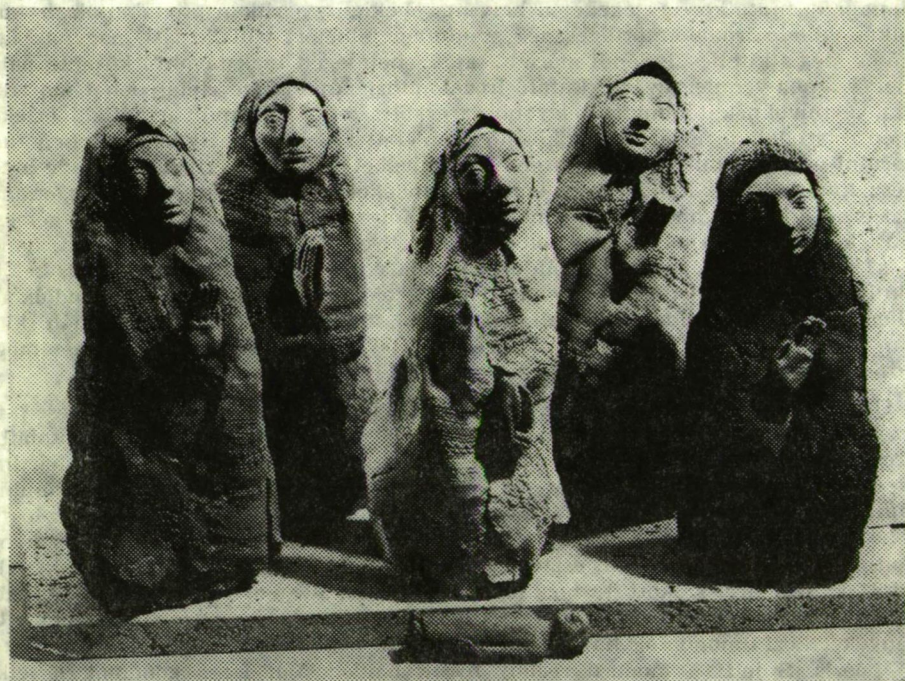


szeretete. Személyes öröm különösen akkor dallamosítja hangját, ha a népiség és realizmus korszerű megújulását tapasztalja egy-egy kiemelkedő műben, Sütő András vagy Dobos László regényében például. Saját elgondolásainak igazolását is érezheti ezekben. Hiszen ahhoz, hogy a nemzetiségi irodalmakkal való foglalkozás ne erkölcsi vállalkozás legyen csupán, a kiemelkedő művek teremtették meg a vitathatatlan lehetőséget és szükségét. A közvetlen, személyes érdekeltség, egyfajta erős empátiás képesség eredményezi, hogy Czine Mihály tanulmányaiban, esszéiben a század magyarságának — nemzetiségének és itthoninak egyaránt — még a hangulatváltozásai is pontosan tükröződnek, a tényekre rezonál a lélek és a nyelv.

Czine Mihály irodalomtudósi portréjához feltétlenül hozzátartozik az irodalom népszerűsítésének önzetlen vállalása is. Könyvének második kötetéből mégis elmaradhatott volna a „Könyvről könyvre — a rádió hullámhosszán” ciklus. Ezek a kritikák és könyvajánlások is sok értékes gondolatot tartalmaznak, de rövidegüknél és alkalmiságuknál fogva nem mindig elegendőek a körültekintő értékelésre, inkább olvasáshoz kedvet csináló szerepük van. Ez ugyan nagyon fontos, de egy ilyen gazdag tanulmánykötet végén mégis többször hiányérzetet hagy.

A *Nép és irodalom* a korszerűen realista, történelmet és irodalmat kölcsönhatásában vizsgáló irodalomszemlélet szuverén megvalósítása. Az értékek iránti fogékonyságot szerencsésen egyezteteti a közösségi, nemzeti felelősséggel és elkötelezettséggel. A „népsorsot vigyázó” írás legteljesebb tudományos megvalósulása. Irodalmat lehet másképpen is közelíteni, kell is, de az is bizonyos, hogy nagyon szegény és önmagáért való lenne az az irodalomszemlélet, amelyik mellőzné Czine Mihály tanulmánykötetének szempontrendszerét.

GÖRÖMBEI ANDRÁS



KOTSIS NAGY MARGIT MUNKÁJA